

Натисніть тут, щоб

КУПИТИ КНИГУ НА САЙТІ

або

замовляйте по телефону:

(0352) 28-74-89, 51-11-41

(067) 350-18-70

(066) 727-17-62

Л.В. Мовчун

Травник І БУДОВА СЛІВ

Словник для учнів
загальноосвітніх навчальних
закладів

Понад 11 300 слів

*Рекомендовано
Міністерством освіти і науки України*

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

УДК 81'35.811.161.2(038)

ББК 81.2 Укр-4

М74

Рецензенти:

кандидат філологічних наук

А.В. Висоцький

заслужений вчитель України

А.І. Присяжнюк

Рекомендовано

Міністерством освіти і науки України

(Лист № 2/320 від 10.03.2002)

М74 **Мовчун Л.В.**

Правопис і будова слів: Словник для учнів загальноосвітніх навчальних закладів / Л.В. Мовчун. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2014. — 272 с.

ISBN 978-966-10-2047-3

Словник містить понад 11 300 лексем. Це найуживаніші слова різних лексико-граматичних розрядів, а також передбачені шкільною програмою терміни і географічні назви. Реєстрові слова подано в початковій формі за алфавітно-гніздовим принципом із зазначенням граматичних форм, які є складними для написання. Усі слова та їхні форми мають наголос. У спільнокоренових словах кожного гнізда виділено морфеми — префікси, корені, суфікси, інтерфікси, постфікси і закінчення.

Словник допоможе формувати орфографічні навички, розвивати усне й писемне мовлення.

Для учнів загальноосвітніх шкіл, гімназій, ліцеїв, коледжів, студентів і викладачів. Також буде корисним широкому колу читачів.

УДК 81'35.811.161.2(038)

ББК 81.2 Укр-4

Охороняється законом про авторське право.

Жодна частина цього видання не може бути відтворена в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.

ISBN 978-966-10-2047-3

© Навчальна книга — Богдан, 2014

ДОРОГИЙ ДРУЖЕ!

Цей словник (містить понад 11 300 слів) допоможе тобі дізнатися про:

- правильне написання слів і усталених словосполучень;
- правильне наголошення слів;
- відмінкові форми іменників, особові форми дієслів, форми прикметників і займенників;
- будову слів;
- спільнокореневі слова;
- походження слів.

Словник стане тобі у пригоді на уроках української мови та літератури, при написанні творів, при підготовці домашніх завдань та в повсякденному житті.

Лише оволодівши рідною мовою і маючи багатий словниковий запас, людина стає особистістю.

Успіхів тобі!

ДО ВЧИТЕЛІВ І БАТЬКІВ

Словник розрахований на учнів — від початкових до старших класів. Він містить найуживаніші слова української мови, а також терміни і географічні назви, які передбачені шкільною програмою з різних предметів.

Цінність словника полягає в розміщенні слів за алфавітно-гніздовим принципом, що дає можливість окремо подати гнізда спільнокореневих слів із виділеними найменшими значущими частинами слів — префіксами, коренями, суфіксами, закінченнями, а також інтерфіксами і постфіксами.

Формування правописних навичок в учнів нерозривно пов'язане з умінням визначати частини слова і пояснювати їх написання, добирати спільнокореневі слова, у чому й допоможе пропонований словник.

Інший напрямок нашої з вами співпраці — формування культури мовлення учня, зокрема навичок правильного вибору потрібного слова, найдоцільнішого для певного контексту. Наприклад, що звучатиме краще? Дівіця, дівка, дівонька, дівуля, дівчá, дівчáтко, дівчáтонько, дівчáточко, дівчина, дівчинка, дівчїнóнька, дівчїсько, дівчїше?

У багатьох випадках словник допоможе з'ясувати походження слова, наприклад:

цілий і ціль
цілити(ся) цілити(ся)

Отже, у пропонованих гніздах слів ви знайдете похідні слова: **вáта**, *р.* вáти

ватїн, *р.* ватїну

ватк[а], *р.* ватки, *д. і м.* ватці, *р. мн.* вáток

кри́льц[е]і крильце́, *р.* крильця́, *мн.* крильця, *р.* крилець

Крим, *р.* Кри́му, *м.* (у) Криму́

кри́мськ[ий]

криміна́льний

крини́ця, *р.* крини́ці, *ор.* крини́цею

крини́чк[а], *д. і м.* крини́чці, *мн.* крини́чкі, *р.* крини́чók

крини́чн[ий]

криста́л, *р.* криста́ла, *мн.* криста́ли, *р.* криста́лів

криста́лічн[ий]

крите́рій, *р.* крите́рію, *ор.* крите́рієм

критика, *р.* крити́ки, *д. і м.* крити́тиці

критикува́ти, критику́ю, критику́єш

крити́чн[ий]

криши́ти(ся), кришу́, кри́шиш, кри́шить(ся)

кри́хитн[ий]

крихк[ий]

кри́хт[а], *р.* кри́хти, *мн.* кри́хти, *р.* крихт *і* кри́хт *і* кри́хót

кри́шив[о], *р.* кри́шива

кришка, *р.* кри́шки, *д. і м.* кри́шці, *мн.* кри́шкі, *р.* кри́шо́к

кришта́ль, *р.* кришта́лю, *ор.* кришта́лем

кришта́лєв[ий]

кришта́льн[ий]

кріп, *р.* кро́пу

кріпа́к, *р.* кріпака́, *кл.* кріпа́че

кріпа́цтв[о], *р.* кріпа́цтва

кріпа́ччин[а], *р.* кріпа́ччини

крісло, *р.* крісла, *р. мн.* крісел

кріт, *р.* крота́

кров, *р.* кро́ві, *ор.* кро́в'ю, *м.* (у) кро́ві

крива́в[ий]

крови́нк[а], *д. і м.* крови́нці, *р. мн.* крови́нок

кровоо́біг, *р.* кровоо́бігу

крово́тєч[а], *р.* крово́тєчі, *ор.* крово́тєчею

кров'я́н[ий]

кро́ти, кро́ю, кро́їш; *нак.* кри́й

крок, *р.* кро́ку, *м.* (у) кро́ці

крокува́ти, кроку́ю, кроку́єш

крокоди́л, *р.* крокоди́ла

кропива́, *р.* кропиви́

кропи́ти, кроплю́, кро́пиш, кро́плять

крос, *р.* кро́са (у техніці) *і* кро́су (у спорті)

кросі́вк[а], *д. і м.* кросі́вці, *мн.* кросі́вки, *р.* кросі́вок

крохма́ль, *р.* крохма́лю,

ор. крохма́лем

крохма́лити, крохма́лю, крохма́лиш

круг¹, *р.* кру́га, *ж.* (у) кру́зі,
мн. кругі́, *р.* кругі́в, *ім.*

круг², *прійм.*

кру́гліий

кру́гозі́р, *р.* кругозору́

кру́гоо́біг, *р.* кругообігу́

кру́жля́ти, кру́жляю́, кру́ж-
ля́єш

кру́жо́к, *р.* кружка́

крупá, *р.* крупі́

кру́пк[а], *д. і м.* кру́пци

кру́пча́стий

кру́п'яни́й

крути́й

кру́то, *присл.*

кру́тобо́кий

кру́торо́гий

кру́ч[а], *р.* кру́чі, *ор.* кру́чею

крути́ти(ся), кручу́(ся), кру́-
тиш(ся)

кру́ти́ств[о], *р.* крути́ства

кру́тну́ти(ся), кру́тну́(ся),

кру́тне́ш(ся), кру́тнемо́(ся),

кру́тнетé(ся)

кру́тону́ти(ся), кру́тону́(ся),

кру́тоне́ш(ся), кру́тоне-

мо́(ся), кру́тонетé(ся)

кру́чений

крюк, *р.* крюка́

крючо́к, *р.* крючка́

ксероко́пія, *р.* ксероко́пія,
ор. ксероко́пією

ксьо́ндз, *р.* ксьо́ндза́

куб, *р.* куба́, *мн.* куби́, *р.* кубі́в

ку́бик, *р.* кубика́

ку́бічний

кува́ти, кую́, куéш, куемо́, куе́тé

кудкуда́кати, кудкуда́чу, куд-

куда́чеш *і* кудкуда́каю, куд-

куда́каєш; *нак.* кудкуда́ч *і*

кудкуда́кай

ку́дли, *р.* ку́длів

ку́дла́стий

ку́длати́, ку́длаю́, ку́длаєш

ку́дла́тий

ку́жіль, *р.* ку́желя, *ор.* ку́желем,

р. мн. ку́желів (*ч.*) *і* ку́жіль,

р. ку́желі, *ор.* ку́жіллю, *р. мн.*

ку́желей (*ж.*)

ку́зня, *р.* ку́зни, *ор.* ку́знею,

р. мн. ку́зень

кукі́ль, *р.* куко́лю, *ор.* куко́лем

ку-клу́кс-клáн, *р.* ку-клу́кс-
клáну

куку́рікати, куку́рікаю́, куку́рі-
каєш

кукуру́дза, *р.* кукуру́дзи

кукуру́дзяни́й

кула́к, *р.* кула́ка

кулачо́к, *р.* кулачка́

кулемéт, *р.* кулемéта

кулемéтний

куліна́рія, *р.* куліна́рія, *ор.* кулі-
на́рією

куліса, *р.* куліси, *р. мн.* куліс

Ч

чаба́н, *р.* чаба́на, *кл.* чаба́не,
мн. чаба́ні, *р.* чаба́нів

чаба́нськ[ий]

чаву́н, *р.* чавуна́ (посуд) і чаву-
ну́ (метал)

чаву́нн[ий]

чага́р, *р.* чага́ря, *ор.* чага́рем,
мн. чага́рі, *р.* чага́рів, *д.* ча-
га́ря́м

чага́рнік, *р.* чага́рнику́,

мн. чага́рникі́, *р.* чага́рникі́в

чад, *р.* ча́ду, *м.* (у) ча́ду

чади́ти, ча́джу, чади́ш, чади-
мо́, чади́те

чади́ти, ча́дію, ча́дієш (отру-
юватися чадом)

чади́ти, чади́ть (виділяти чад)

чай, *р.* ча́ю, *ор.* ча́єм, *м.* (у) ча́ї
і чаю́, *мн.* ча́ї, *р.* ча́їв

ча́їнк[а], *д. і м.* ча́їнци, *р. мн.*
ча́їнок

ча́йник, *р.* ча́йника

чаюва́ти, чаю́ю, чаю́єш

ча́йка, *р.* ча́йки, *д. і м.* ча́йці,
мн. ча́йкі, *р.* ча́йо́к

чає́н[я], чає́няти, *ор.* чає́ням,
мн. чає́нята

ча́їн[ий]

чаклува́ти, чаклу́ю, чаклу́єш

чаклу́н, *р.* чаклуна́, *кл.* чак-
лу́не, *мн.* чаклу́ні, *р.* чак-
лу́нів

чаклу́нськ[ий]

ча́пля, *р.* ча́плі, *ор.* ча́плюю,
р. мн. ча́пель

ча́плєн[я], *р.* ча́плєня́ти,

ор. ча́плєня́м, *мн.* ча́плєня́та

ча́плин[ий]

чар, *р.* ча́ру

ча́р[и], *р.* ча́рів

ча́ривлі́в[ий]

ча́ривн[ий]

ча́ривни́ц[я], *р.* ча́ривни́ці,
ор. ча́ривни́цею

чаро́дій, *р.* чаро́дія, *ор.* чаро-
ді́єм

чарува́ти(ся), чару́ю(ся), ча-
ру́єш(ся)

ча́рка, *р.* ча́рки, *д. і м.* ча́рці,
мн. чаркі́, *р.* чаро́к

час, *р.* ча́су, *мн.* часі́, *р.* часі́в

часо́в[ий]

ча́сом, *присл.*

часо́пис, *р.* часо́пису, *м.* (у)
часо́пису

часні́к, *р.* часні́ку

часни́чо́к, *р.* часни́чку́

ча́стий

ча́стїшати, ча́стїшає

ча́стот[а], *р.* ча́стотї, *мн.* ча́с-
то́ти, *р.* ча́стот

ча́стотн[ий]

ча́стіна, р. ча́стінича́стїнк[а], *д. і м.* ча́стїнці,
р. мн. ча́стїнокча́стк[а], *р.* ча́стки, *д. і м.*
ча́стці, *мн.* ча́сткі, *р.* ча́сток

ча́стк[ов]ий

ча́ти, р. ча́т

ча́тува́ти, ча́ту́ю, ча́ту́єш

ча́ша, р. ча́ші, *ор.* ча́шеюча́шк[а], *д. і м.* ча́шці, *мн.* ча́ш-
кі, *р.* ча́шок**чва́нитися, чва́нюся, чва́ниш-
ся; нак.** чва́нься

чва́нлїв[ий]

чва́нств[о], *р.* чва́нства

чва́нькува́т[ий]

чве́рть, р. чве́рті, *ор.* чве́ртю,
р. мн. чве́рте́йчве́ртьфіна́л, *р.* чве́ртьфіна́лу**чебре́ць, р.** чебрецю́, *ор.* чебреце́м**чек, р.** че́ка

че́ков[ий]

**чекáнити, чекáню, чекáниш;
нак.** чекáньчекáнк[а], *д. і м.* чекáнці**че́мний**че́мність, *р.* че́мності, *ор.* че́м-
ністю**чемпіо́н, р.** чемпіо́начемпіо́на́т, *р.* чемпіо́нату

чемпіо́нськ[ий]

**чепу́рїти(ся), чепу́рю(ся); чепу-
ріш(ся), чепу́рїмо(ся), че-
пу́рїте(ся)**

чепу́рн[ий]

чепу́ру́ха[а], *р.* чепу́ру́хи, *д. і м.*
чепу́ру́ці**черва́, р.** черві́

черві́в[ий]

черв'я́к, *р.* черв'я́ка, *мн.* чер-
в'я́кі, *р.* черв'я́ківчерв'ячо́к, *р.* черв'ячо́ка**че́рвень, р.** че́рвня, *ор.* че́рвнем

че́рвнєв[ий]

черво́нийчерво́нішати, черво́нішаю,
черво́нішаєш

черво́нобо́к[ий]

черво́нога́р'яч[ий]

черво́но-чо́рн[ий]

черво́нува́т[ий]

че́рга, р. че́рги, *д. і м.* че́рзі,
мн. че́рги, *р.* че́рг

че́ргов[ий]

че́ргува́ти, че́ргу́ю, че́ргу́єш

череві́к, р. череві́ка, *мн.* чере-
ві́ки, *р.* череві́ківчереві́чок, *р.* череві́чка,
мн. череві́чки, *р.* череві́чків

ядро́, *р.* ядра́, *мн.* я́дра, *р.* я́дер
 я́дерн[ий] (пов'язаний з атом-
 ним ядром)

я́дерн[ий] і я́дерний (з пов-
 ним ядром)

я́дерно-енергетичн[ий]

я́дерц[я], *р.* я́дерця, *р. мн.*
 я́дерець

ядро́в[ий]

язи́к, *р.* язика́

язика́т[ий]

язико́в[ий]

язичо́к, *р.* язичка́

яйце́, *р.* яйця́, *мн.* яйця́,
р. я́єць, *д.* яйцям

я́єчк[о], *р.* я́єчка, *р. мн.* я́єчок

я́єчн[я], *р.* я́єчні, *ор.* я́єчнею

який-небудь, яка-небудь, яке-
 небудь

якийсь-то, якась-то, якісь-то

якір, *р.* я́коря, *ор.* я́корем, *мн.*

я́корі, *р.* я́корів, *д.* я́корям

я́кірець, *р.* я́кірця, *ор.* я́кір-
 цем

якість, *р.* я́кості, *ор.* я́кістю

я́кісн[ий]

якнайбільший

якнайбільше, *присл.*

якнайменший

якнайменше, *присл.*

як-небудь, *присл.*

як-не-як, *незм.*

я́кось, *присл.* (як-небудь)

я́кось і якось, *присл.* (одного
 разу)

як-о́т, *спол.*

якраз, *присл., част.*

якщо́, *спол.*

ялі́на, *р.* ялі́ни

ялі́нк[а], *д. і м.* ялі́нці, *р. мн.*

ялі́нок

ялі́нков[ий] і ялі́нковий

я́ма, *р.* я́ми

я́мк[а], *д. і м.* я́мці, *мн.* я́мкі,

р. я́мо́к

я́мкува́т[ий]

я́мб, *р.* я́мба

я́нгол, *р.* я́нгола

я́нголи́н[ий]

я́нгольськ[ий]

я́нгол[я], *р.* я́нголя́ти, *ор.* я́н-
 голя́м, *мн.* я́нголя́та

я́ничар, *р.* я́ничара

я́нта́р, *р.* я́нтарю́, *ор.* я́нтарем

я́нтарев[ий]

я́нтарн[ий]

я́нтарно-жо́вт[ий]

Япо́нія, *р.* Япо́нії, *ор.* Япо́нією

япо́нець, *р.* япо́нця, *ор.* япо́н-
 цем, *р. мн.* япо́нців

япо́нк[а], *д. і м.* япо́нці, *р. мн.*

япо́нок

япо́нськ[ий]

ярийярин^а, *р.* яриніяровин^а, *р.* яровині**ярлік**, *р.* ярлика́ярличо́к, *р.* ярличка́**ярмарок**, *р.* ярмарку, *мн.* яр-
маркі, *р.* ярмарківярмарко́в^{ий}ярмаркува́ти, ярмарку́ю, яр-
марку́еш**ясен**, *р.* ясена, *мн.* ясені, *р.* ясе-
нів і **ясень**, *р.* ясеня, *ор.* ясе-
немясено́в^{ий} і ясеневий**яскравий**яскра́вість, *р.* яскра́вості,
ор. яскра́вістюяскра́во-біл^{ий}**ясла**, *р.* ясел, *д.* ясламясельн^{ий} і ясельний**ясний і ясний**ясне́нк^{ий}я́сність, *р.* я́сності, *ор.* я́с-
ністюя́снішати, я́снішаю, я́сні-
шаєшя́сно-біл^{ий}я́сновідець, *р.* я́снові́дця,
ор. я́снові́дцемя́снозо́р^{ий}**яструб**, *р.* яструба, *мн.* яструбі,
р. яструбів**ячмінь¹**, *р.* ячме́ню, *ор.* ячме́-
нем, *мн.* ячмені, *р.* ячменів
(злак)**ячмінь²**, *р.* ячменя́, *ор.* ячмене́м,
мн. ячмені, *р.* ячменів (хво-
роба)**ящик**, *р.* ящика, *мн.* ящикі́,
р. ящикі́вя́щичок, *р.* я́щичка, *мн.* я́щич-
кі, *р.* я́щичкі́в**ящірка**, *р.* ящірки, *д.* і *м.* ящір-
ці, *мн.* ящіркі́, *р.* ящіро́кя́щірочк^а, *д.* і *м.* я́щірочці́,
мн. я́щірочкі́, *р.* я́щірочо́к

Навчальне видання
МОВЧУН Лариса Вікторівна
ПРАВОПИС І БУДОВА СЛІВ
Словник для учнів
загальноосвітніх навчальних закладів

Понад 11 300 слів

*Рекомендовано Міністерством
освіти і науки України*

Головний редактор *Богдан Будний*
Редактор *Надія Бульчак*
Технічний редактор *Оксана Чучук*
Художник *Володимир Басалига*
Комп'ютерна верстка *Олени Березовської*

Підписано до друку 15.09.2013. Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Умовн. друк. арк. 15,81. Умовн. фарбо-відб. 15,81.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців
ДК №370 від 21.03.2001 р.

Навчальна книга – Богдан, просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, 46002
Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008
тел./факс (0352) 52-19-66; 52-06-07; 52-05-48
office@bohdan-books.com
www.bohdan-books.com

ISBN 978-966-10-2047-3

9 | 789661 | 020473 |